

Täysistunto

Torstai 15.10.2015 klo 16.00—18.20

5. Lakialoite laiksi toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 5/2015 vp Katja Hänninen vas ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan.

Keskustelu

18.15 **Katja Hänninen vas** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Lapsilisä on niin sanottu universaali etuus, jota maksetaan kaikista lapsista vanhempien varallisuudesta riippumatta. Tämä periaate ei kuitenkaan toteudu kaikkein suurimmassa tarpeessa olevien perheiden kohdalla, sillä lapsilisä vähennetään perheen toimeentulotuesta.

Lapsiköyhyys on lisääntynyt viimeisten 20 vuoden aikana merkittävästi. Tilastokeskuksen mukaan 90-luvulla lapsiperheiden pienituloisuusaste oli alle 6 prosenttia, kun se vuonna 2013 oli 10,9 prosenttia. Huomattavaa on, että lapsiköyhyys liittyy kiinteästi työssä käyvien vanhempien pienituloisuuteen, sillä pienituloisten lapsista 64 prosenttia kuului työlistien talouteen ja 17 prosenttia työttömään talouteen. Viime vuosina töissä käyvien vanhempien kanssa asuvien lasten osuus pienituloisista kasvoi ja työttömien vanhempien kanssa asuvien osuus väheni. Lasten köyhyysriski on erityisen suuri yksinhuoltajavanhempien perheissä sekä perheissä, joissa lapsiluku on suuri. Toimeentulotukea saavien kotitalouksien määrä on ollut viime vuosina kasvussa, ja suuri osa lapsilisän menettäjäistä on juuri yksinhuoltajaperheitä.

Arvoisa rouva puhemies! Lapsiasiavaltuutettu on arvioinut, että heikossa taloudellisessa asemassa olevien perheiden köyhyys syvenee tulevina vuosina. Hänen arvionsa taustalla ovat hallituksen esitykset etuuskien indeksipoistoista sekä varhaiskasvatuksen palveluiden heikentäminen. Lapsilisien reaaliarvo oli romahtanut verrattuna 1990-lukuun jo ennen edellisen hallituksen lapsilisien leikkauspäätöstä. Nykyinen hallitus ei puutu millään tavalla tähän kehitykseen, päinvastoin. Lapsilisien taso suhteessa elinkustannusten nousuun heikkenee entisestään, kun hallitus luopuu lapsilisien indeksikorotuksista. Lisäksi hallitus rokottaa lapsiperheitä esimerkiksi korottamalla päivähoitomaksuja, luopumalla subjektiivisesta päivähoito-oikeudesta ja heikentämällä työttömyysturvaa. Hallitus siis pakottaa yhä useamman perheen hakemaan toimeentulotukea.

Heikko taloudellinen tilanne vaikuttaa koko perheeseen. Huoli toimeentulosta nakertaa vanhempien jaksamista, ja useasti myös lapset murehtivat perheen tilannetta, vaikka vanhemmat haluavat suojella lapsia huolilta. Perheen toimeentulo-ongelmat kaventavat lapsen mahdollisuuksia osallistua ja harrastaa sekä kasvattavat riskiä mielenterveysongel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2015 vp

miin. 1990-luvun lamasta opimme, että lapsista ei voi säästää. Huolestuttavaa on, että syrjäytyminen siirtyy sukupolvelta toiselle.

Arvoisa rouva puhemies! On käsittämätöntä, että kaikkein suurimmassa tarpeessa olevat perheet eivät saa lapsilisää. Asian saaminen kuntoon on nyt ajankohtaisempaa kuin koskaan, koska hallitus leikkaa roimasti lapsiperheiltä. Tarvitsemme pikaisesti keinoja heikossa taloudellisessa tilanteessa olevien perheiden auttamiseksi, ja yksi keino on muuttaa lainsäädäntöä niin, että lapsilisiä ei oteta huomioon toimeentulotuen määrässä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.